

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **O. J.**, zast. JUDr. Vladimírem Kristýnem, advokátem se sídlem Kobližná 19, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2008, č. j. JMK 101764/2008, sp. zn. S-JMK 101764/2008/OD/Mc, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 6. 2009, č. j. 57 Ca 74/2008 - 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti výše specifikovanému rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zčásti změněno v odvolacím přestupkovém řízení rozhodnutí Městského úřadu Blansko ze dne 8. 7. 2008, č. j. MBK41105/2007/DP/264/2007-40, zčásti (ve zbytku) bylo toto rozhodnutí potvrzeno. Změna prvostupňového rozhodnutí spočívala v tom, že z výroku o vině stěžovatele za spáchání přestupku bylo vypuštěno, že stěžovatel nepřizpůsobil rychlost jízdy stavu vozovky a její povaze. Stěžovatel tak byl uznán vinným toliko tím, že dne 3. 6. 2007 ve 12:15 hod na silnici III. třídy č. 37445 v km 1,337 v katastru obce Olomučany při řízení osobního vozu tov. zn. SEAT Cordoba RZ XY ve směru Adamov – Křtiny při projíždění táhlé nepřehledné pravotočivé zatáčky vyjel do levé poloviny vozovky, čímž způsobil dopravní nehodu, při níž utrpěla zranění paní Mgr. P. C. Z., spolujezdkyně řidiče M. C.,

do jehož vozu tov. zn. ŠKODA Fabia Combi RZ XY stěžovatel svým vozem narazil. Tímto svým jednáním stěžovatel porušil § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), čímž spáchal přestupek podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „přestupkový zákon"). Za to mu byla uložena pokuta ve výši 25 000 Kč a také mu bylo zakázáno řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí.

V dané věci rozhodoval odvolací správní orgán opakovaně; rozhodnutím ze dne 20. 3. 2008, č. j. JMK 165327/2007 OD, sp. zn. S-JMK 165321/2007/OD/Mc, zrušil předchozí rozhodnutí Městského úřadu Blansko ze dne 8. 11. 2007, č. j. MBK41105/2007/DP/264/2007/-20, přičemž prvostupňový správní orgán byl zavázán k provedení důkazu znaleckým posudkem, který by osvětlil, jak přesně k dopravní nehodě došlo. Provedení posudku bylo třeba, neboť původní prvostupňové rozhodnutí neobsahovalo plně průkaznou argumentaci týkající se skutkového stavu případu. Po zrušení svého původního rozhodnutí správní orgán první instance nechal vyhotovit soudnímu znalci v oboru „doprava silniční – příčiny dopravních nehod" Ing. A. V., Ph. D., znalecký posudek. Na jeho základě pak správní orgán prvního stupně dospěl ke skutkovému závěru, že stěžovatel byl viníkem popsané dopravní nehody. V tomto směru se se stanoviskem prvoinstančního rozhodnutí ztotožnil i odvolací orgán. Krajský soud pak žalobu zamítl s odůvodněním, že správní orgány objasnily dostatečně skutkový stav a nebylo potřeba, aby provedly v přestupkovém řízení další důkazy (revizní znalecký posudek, ohledání místa dopravní nehody a její rekonstrukci). Krajský soud nemohl stěžovateli ani snížit uloženou pokutu, neboť ta byla vyměřena na samé spodní hraně zákonného rozmezí sazby.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uvádí, že uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."). Z obsahu kasační stížnosti ovšem plyne, že ve skutečnosti takové důvody nenamítá (nepolemizuje s posouzením hmotněprávní otázky krajským soudem); reálně ovšem brojí proti vadám správního řízení, které vyústily v nesprávně zjištěný skutkový stav. Námitky stěžovatele tak je třeba podřadit pod ustanovení § 103 ost. 1 písm. b) s. ř. s. (kasační stížnost je podána z důvodu tvrzené *vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost*).

Stěžovatel uvádí, že správními orgány nebyl zjištěn skutkový stav v dostatečné míře. Nelze ani souhlasit s tím, že provádění dalších důkazů v dané věci je zcela nadbytečné. Stěžovatel také poukazuje na nesrovnalosti ve znaleckém posudku. Na str. 6 v odst. 1 posudku je citována výpověď svědka M. C., řidiče druhého z vozidel, která se střetla, který uvádí, že „*začal brzdit a stočil řízení vozidla vpravo*". K tomu stěžovatel uvádí, že pokud by tak jednal, nemohl následovat náraz pouze do boku vozidla, ale čelně do okraje kapoty vlevo. V druhém odstavci na str. 6 posudku je citováno z výpovědi M. C.,

který uvádí, že jel za skupinou cyklistů, kterých bylo asi 5; od posledního ze skupinky byl přitom vzdálen asi 5 metrů. Stěžovatel namítá, že nedošlo k porovnání rychlosti cyklistů a rychlosti auta a možné brzdné dráhy. Kdyby M. C. cyklisty nepředjížděl, tak musel do posledního cyklisty narazit. Stěžovatel polemizuje i s odstavcem 3 na str. 6 posudku, kde je opětovně citován M. C. („*Já jsem levý blinkr neměl zapnutý, já jsem jen za skupinkou cyklistů přibrzdil.*"). K tomu ovšem stěžovatel uvádí, že žádná brzdná dráha nebyla zjištěna, nebyl tudíž ani zjištěn čas brzdění ani vzdálenost, na kterou přizpůsoboval rychlost vozidla rychlosti cyklistů.

Na str. 12 posudku se dle stěžovatele uvádí, že poslední cyklista z vícečlenné skupiny jedoucí konstantní rychlostí 25 km/h se v okamžiku střetu vozidel mohl nacházet cca 4,5 metru před vozidlem M. C. Stěžovatel usuzuje, že při rychlosti 49 km/h musel M. C. předjíždět a mít levý blinkr zapnutý. K počínání řidičů pak stěžovatel uvádí, že pokud vozidlo Škoda bylo vzdáleno 1,2 metru od pravého okraje vozovky a vozidlo SEAT 0,7 metru od pomyslného středu vozovky, pak vozidlu Škoda zbývalo cca 2,4 metru od okraje vozovky. Řidič vozidla Škoda dle stěžovatele nezvládl řízení, neadekvátně reagoval na nastalou situaci, měl možnost projet volným místem, ale to by narazil do posledního cyklisty. Řidič vozidla SEAT tak vytvořil neočekávanou překážku. Řidič C. tedy podle stěžovatele nepřizpůsobil rychlost vozidla, jež by mu umožnila zastavit na vzdálenost, kterou vidí.

Za pochybné považuje stěžovatel také to, že znalcem bylo za místo střetu vozidel označeno jiné místo, než jaké označila Policie ČR. Znalec v posudku uvedl, že bez dalšího nepřejal názor policistů. To stěžovatel považuje za další skutečnost, která vypovídá o pochybení policistů majícím vliv na zjištění skutkového stavu.

Rovněž stěžovatel namítá, že správní orgány přejaly popis zranění Mgr. C. Z., který neodpovídá po technické stránce způsobu zapínání pásů. Omezení v obvyklém způsobu života je vystaveno na pocitech poškozené. To dokládá i lékařský posudek MUDr. V., který vyslovil názor, že zjištěné zranění ze soudně lékařského hlediska nebylo takové závažnosti, aby poškozená byla ve svém životním stylu omezena déle než jediný týden. Svědkyně C. Z. před příjezdem Policie ČR prohlásila stěžovateli, že není nijak zraněna ona ani její dítě a nechala se z místa nehody odvézt.

Stěžovatel také uvádí, že R. H., jeden z cyklistů, za nimiž jelo vozidlo M. C., uvedl jako svědek v přestupkovém řízení, že vlastní střet vozidel neviděl, ale slyšel ránu, zastavil a šel se podívat, co se stalo. Jel mezi cyklisty jako třetí v pořadí – další ze skupinky cyklistů však vyslechnuti nebyli ani Policií ČR ani správními orgány.

Celkově podle stěžovatele přetrvávají v dané věci rozpory a pochybnosti ohledně skutkových zjištění. Pokud by byl vypracován revizní znalecký posudek, jistě by vyhodnotil, že příčinou nehody byla jízda řidiče C., která byla rozporná s dopravními předpisy. Tím, že stěžovatelem navrhované dokazování nebylo provedeno, byla porušena zásada zjišťování skutečného stavu věci.

Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby zdejší soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že znalecký posudek v dané věci je naprosto objektivní, vedený vlastním expertním uvážením znalce, který nepřejal dílčí skutkové závěry policistů, správních orgánů či účastníků. Znalec vycházel z objektivních stop (poškození vozidel, jejich poloha po střetu, rycí stopy), které stěžovatelem nebyly zpochybněny. Za této důkazní situace již nebylo potřeba provádět ve správním řízení další dokazování a důkaz výpověďmi ostatních cyklistů ani stěžovatel během projednávání přestupku nepožadoval. Označení střetu vozidel stěžovatelem na místě samém nemohlo mít význam v situaci, kdy místo přesně označil znalec na základě podrobných výpočtů. Některé námitky stěžovatel dle žalovaného navíc rozvádí poprvé až v kasační stížnosti.

Z těchto důvodů navrhuje žalovaný, aby kasační stížnost byla pro nedůvodnost zdejším soudem zamítnuta.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že je podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná, *opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. V žalobě stěžovatel uvedl toliko to, že viníkem dopravní nehody je ve skutečnosti M. C. Jeho výpověď a výpověď jeho manželky označil za bezpředmětnou, motivovanou jen tím, aby se vyhnul podezření ze spáchání přestupku. Za nedostatečné označil, pokud správní orgán ze skupinky cyklistů vyslechl jako svědka pouze R. H., jehož výpověď nepřinesla do objasnění věci nové světlo. Namítal také, že zásadní chybou znaleckého posudku je skutečnost, že vycházel z tvrzení policistů a jimi zdokumentovaných stop a také z nepravdivých výpovědí svědků C. Stěžovatel rovněž navrhnul doplnění dokazování o rekonstrukci nehody na místě samém a zpracování revizního znaleckého posudku. Závěrem požádal, nebude-li mu přisvědčeno po skutkové stránce, alespoň o moderaci uložené pokuty. Během jednání před krajským soudem dne 3. 6. 2009 stěžovatel zopakoval to, co bylo již řečeno v žalobě a rovněž odkázal na její obsah. Z tohoto provedeného shrnutí žaloby vyplývá, že stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem nic ohledně závažnosti zranění Mgr. C. Z. Stejně tak nepolemizoval se znaleckým posudkem, pokud jde o rychlost jízdy cyklistů a jejich vzdálenosti od místa nehody. Kasační námitky tohoto druhu proto Nejvyšší správní soud nepovažuje za přípustně uplatněné, v ostatním jde o kasační stížnost přípustnou. Důvodnost kasační stížnosti pak posoudil zdejší soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Z předloženého soudního a správního spisu ve vztahu k námitkám přípustně uplatněným v kasační stížnosti zejména vyplývá, že dne 3. 6. 2007 ve 12:15 hod na výše uvedeném místě došlo k havárii dvou osobních automobilů, z nichž jeden řídil stěžovatel a druhý pan M. C. Ke střetu došlo v táhlé zatáčce. Jiná auta se v blízkosti nenacházela, před vozem Škoda M. C. však jela skupinka asi pěti cyklistů. Zatímco stěžovatel byl ve voze sám, druhý řidič vezl manželku a syna. K dopravní nehodě byli přivoláni policisté, kteří ji zdokumentovali. Jeden z cyklistů se přihlásil, že může v případném řízení figurovat jako svědek. Následně Policie ČR zahájila proti stěžovateli trestní řízení podle § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), pro podezření ze spáchání

trestného činu ublížení na zdraví podle § 223 v té době účinného zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon. V rámci trestního řízení byl mj. vyslechnut svědek R. H., který se v inkriminovaný okamžik pohyboval v blízkosti srážky jako cyklista. Uvedl, že auto stěžovatele vjíždělo do zatáčky vysokou rychlostí, proto se raději ohlédl za sebe, aby zjistil, zda nehrozí srážka stěžovatelova vozu s dalšími cyklisty v řadě. Vůz stěžovatele však nenarazil do cyklistů, nýbrž do vozu M. C. Ten jel za skupinkou cyklistů a dle svědkova vyjádření cyklisty nepředjížděl. Kdyby tomu tak bylo, pak by jistě vozidlo M. C. následkem nárazu s vozem stěžovatele srazilo i některého z cyklistů. V trestním spise se nachází také policejní fotodokumentace. Zcela nesporná (i ze stěžovatelova pohledu) je, pokud jde o snímky poškozených vozidel.

Do trestního řízení byl dle § 105 odst. 1 trestního řádu přibrán i soudní znalec z oboru zdravotnictví a odvětví soudní lékařství MUDr. T. V. Bylo mu uloženo, aby kvalifikoval rozsah zranění Mgr. P. C. Z. Na základě lékařských zpráv a další dokumentace dospěl k závěru, že jmenovaná byla zraněna následkem autonehody a omezena ve svém obvyklém způsobu života, avšak nehrozí, že by zranění zanechalo trvalé následky. Policie ČR proto podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu odevzdala věc k projednání přestupku příslušnému správnímu orgánu. Ve vztahu k osobě podezřelého navrhla policie zvážit postup uvedený v § 96 a násl. zákona o silničním provozu (tj. přezkoumání zdravotní způsobilosti).

V přestupkovém řízení byl proveden výslech stěžovatele i výslech manželů C. jakožto svědků. Manželé shodně označili viníkem nehody stěžovatele, přičemž v zásadě uváděli ty skutečnosti, k nimž posléze dospěl i správní orgán ve svém rozhodnutí. Stěžovatel naopak tvrdil, že nehodu způsobil M. C., neboť se dostal svým vozidlem částečně do protisměru, jelikož se snažil předjet cyklisty jedoucí před ním. Cyklista H. v přestupkovém řízení zmírnil svou výpověď oproti výpovědi podané v řízení trestním. Uvedl pouze, že se mu zdálo, že vozidlo stěžovatele vjíždí do zatáčky příliš vysokou rychlostí. Na otázky k ostatním okolnostem nehody ale nebyl schopen jednoznačně odpovědět. Na základě pokynu nadřízeného správního orgánu ve zrušujícím rozhodnutí přistoupil správní orgán prvního stupně k ustavení znalce. Ten vypracoval znalecký posudek, z něhož plyne, že se nehoda stala na straně vozovky M. C., a tedy že stěžovatel byl zčásti svým vozem v protisměru.

Stěžovatel s tímto tvrzením nesouhlasí a žádá vypracování revizního znaleckého posudku. Tomu ovšem nelze vyhovět, neboť revizní znalecký posudek se – v řízeních podle všech procesních předpisů – nezpracovává tehdy, nesouhlasí-li s jeho závěry některý z účastníků, nýbrž v situaci, kdy existuje několik vzájemně inkompatibilních posudků. Jak ostatně uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 6. 8. 2008, č. j. 3 Ads 20/2008 - 141, viz blíže www.nssoud.cz, samotný nesouhlas účastníka řízení se závěry znaleckého posudku není důvodem pro vypracování revizního znaleckého posudku. Soudní praxe se k revizním znaleckým posudkům uchyluje pouze v případě, že v dané věci existuje několik rozdílných znaleckých posudků nebo v případě, kdy účastník řízení předloží k důkazu znalecký posudek zpracovaný znalcem mimo řízení, přičemž závěry tohoto znaleckého posudku, jímž se provádí důkaz listinou, jsou nesouladné se závěry znalce ustanoveného soudem. V dané situaci ovšem byl zpracován jediný znalecký posudek s naprosto jednoznačnými závěry. Nebylo proto zapotřebí, aby byl vyhotoven posudek další. Sám

stěžovatel také v žádné fázi řízení nepředložil ani jeden posudek od znalce, natož s opačným stanoviskem.

Nelze se ani ztotožnit s kasační argumentací, že znalecký posudek je vadný proto, že vychází z tvrzení manželů C. Znalecký posudek totiž jejich tvrzení nepřevzal jakožto vstupy, na jejichž základě by učinil příslušný závěr. Samotné závěry posudku se nacházejí až od strany 8 dále (v kapitole 2 zvané „Posudek"). V kapitole 1 („Nález") znalec jen rekapituluje mj. spisový materiál a v jeho rámci samozřejmě i výpovědi svědků a dokonce i stěžovatele. Tyto výpovědi ovšem nejsou přejaty do závěrů posudku a znalec z nich nevycházel jako z pevně daných, nýbrž se je snažil verifikovat/falzifikovat v další části posudku na základě intenzity a vzájemné korespondence poškození vozidel, jejich polohy po střetu, výpočtu počítačovou simulací a provedeného měření výhledových poměrů v místě dopravní nehody. K těmto použitým metodám stěžovatel neříká ničeho. Naopak si stěžovatel protiřečí, pakliže za pochybné považuje také to, že znalcem bylo za místo střetu vozidel označeno jiné místo, než jaké označila Policie ČR, a že bez dalšího nevycházel jen z dokumentační práce policistů po činu. Skutkový stav nezjišťovala Policie ČR, ale správní orgány, které vyšly z provedených důkazů, zejména ze znaleckého posudku o průběhu nehody. Z něj plyne, že *„z technického hlediska lze jako příčinu předmětné nehody uvést způsob jízdy řidiče vozidla Seat O. J., kdy vjel v pravotočivé zatáčce do protisměru a vytvořil tak řidiči vozidla Škoda M. C. překážku neočekávanou"* (str. 17 posudku).

Konečně stěžovatel brojí proti tomu, že nebyly provedeny další důkazy. Pokud jde o rekonstrukci nehody, nemohla by přinést nic nového, než co prokázal znalecký posudek, jehož závěry jsou jednoznačné. Stejně tak by nebylo hospodárné slyšet další cyklisty jako svědky. Ze spisů (trestního, správního ani soudního) neplyne, že by ostatní cyklisté byli na místě identifikováni. Ze skupinky cyklistů je tak patrně znám jen R. H. Jeho výpověď byla uskutečněna, a to dne 31. 10. 2007. Stěžovatel jí byl přítomen a měl možnost svědkovi klást otázky (např. zda jsou mu známi ostatní cyklisté, eventuálně zda s nimi hovořil o nehodě, zda ji viděli apod.). Nutno zdůraznit, že ve stěžovatelův prospěch svědek pan H. však nevypovídá. Naopak – domněnkou R. H. bylo, že do zatáčky vjel vůz stěžovatele nepřiměřeně rychle. Tvrzení stěžovatele ohledně toho, že protijedoucí řidič se chystal uskutečnit předjíždějící manévr, pak svědek nepotvrdil vůbec. Nad tento rámec kasační soud připomíná, že v trestním řízení svědek H. hovořil výrazněji ve stěžovatelův neprospěch. Zhruba 6 hodin po nehodě vypověděl tento svědek orgánům činným v trestním řízení (vedle i ve správním řízení vyslovené domněnky, že stěžovatel najížděl do zatáčky příliš rychle), že vozidlo stěžovatele vjelo do protisměru a výslovně také uvedl, že řidič C. nepředjížděl (zatímco ve správním řízení vypověděl, že vozidlo M. C. před nehodou neviděl). Méně kategorické tvrzení uvedeného svědka mohl sice správní orgán podrobit dalšímu zkoumání, nicméně ani to by jistě do věci nepřineslo nic nového ve stěžovatelův prospěch. Jak již řečeno, klíčovým je totiž pro posouzení skutkového stavu znalecký posudek, z něhož vychází i soud a který se ani stěžovateli nepodařilo zpochybnit.

V daném případě tedy nebyly naplněny namítané kasační důvody a zdejší soud neshledal ani důvody, pro které by měl rozhodnutí zrušit pro pochybení, k nimž by měl přihlížet mimo uplatněné námitky podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2010

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu